

6.Günday, R. Çokdillilik ve Çok Kültürlülük Bağlamında Yabancı Dil Öğretimine Toplumdilbilimsel Yaklaşım// Turkish Studies. —2013— № 8 (10). — 313-330.

7.Hornberger, N. H.& McKay, S. L. Sociolinguistics and Language Education— Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters, 2010. — 571 s.

8.Hudson, R.A. Sociolinguistics. — Cambridge: : Cambridge University Press, 1996. — 279 s.

9.İmer, K. Dil ve Toplum. — Ankara: Gündoğan Yayınları, 1990. — 192 s.

10.Vardar, B. Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü. — İstanbul: Multilingual, 2002. —289 s.

УДК 378.147.33

Жизномірська О. Я.

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри педагогіки і психології
та інклюзивної освіти ТОКІППО

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ НАВЧАННЯ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасні виклики сьогодення та соціально-психологічні очікування спонукають освітянську громаду та спільноту учнів задуматися над власним «Я», моральними цінностями, особистісними пріоритетами, перспективами професійного розвитку. У науковому контексті дистанційний формат розглядається як спосіб навчання, форма міжособистісної співпраці, механізм гнучкості у здобутті інформації та ін. Зокрема, нас турбують питання такого змісту: як швидко, якісно здобути знання; оволодіти інноваційними техніками й технологіями; як за мінімальний проміжок часу отримати високий результат; як презентувати свої професійні вміння та навички; як регулювати емоційний стан при отриманні невдач у педагогічній діяльності тощо. Сучасний педагог має володіти багатогранністю, професійною вимогливістю, наполегливістю та емпатійним ставленням до своєї праці та праці інших (учнів, колег, батьків, адміністрації навчального закладу).

Зважаючи на складну та непередбачувану ситуацію в нашій країні, ми продовжуємо працювати в онлайн-форматі та різні заходи обласного рівня також здійснюємо дистанційно, оскільки останнє відкриває широкі можливості для самонавчання, самокерування, самоорганізації, самодисципліни, саморозуміння, самооцінювання, самокорекції особистості педагога, учнів різного віку, котрі прагнуть внести корективи у професійне «Я» життя. Так, перебуваючи у соціумі інформаційного «перенасичення», хаотичного керування, педагог та учні почуваються дещо розгубленими, розчарованими, оскільки швидкоплинні зміни та тривалі карантини в освітньому процесі накладають психологічний відбиток на внутрішнє сприймання та подальшу співпраці у різних соціальних взаємодіях. Ретельно аналізуючи всі труднощі нинішньої ситуації, особистість учителя перебуває в різних умовах та

намагається щоденно звертатися до інновацій у своїй роботі. Привертаємо вашу увагу до порад ЮНЕСКО з протидії COVID-19 в освіті, що є цікавим та актуальним для представників освітньої галузі. Фахівцями ЮНЕСКО запропонована чітка структура, алгоритм дій онлайн навчання:

- оцініть можливості учнів, викладачів та інфраструктури для запровадження онлайн-навчання з використанням технологій;

- вивчіть різні варіанти інструментів навчання: віртуальні онлайн-уроки, які завантажуються уроки, мобільні телефони, соціальні мережі, радіо та телевізійні програми тощо;

- визначіть пріоритетні предмети, освітні галузі, теми, що будуть оцінюватися в контексті складання учнями національних, випускних, вступних іспитів;

- навчіть вчителів того, як залучати всіх учасників освітнього процесу до онлайн-навчання через інструменти дистанційного навчання;

- застосовуйте комбіновані підходи до організації навчання та уважно добирайте додатки та платформи, оскільки не всі інструменти адаптовані до навчання учнів;

- використовуйте інструменти, які сумісні зі смартфонами, оскільки вони є більш доступними для великої кількості здобувачів освіти;

- започаткуйте співробітництво з телекомунікаційними, радіо компаніями, щоб знизити оплату або отримати безкоштовний доступ до їхніх ресурсів, сайтів;

- створюйте віртуальні спільноти практик учителів та учнів для спільного вирішення освітніх питань;

- забезпечте доступність освітніх послуг для учнів з особливими освітніми потребами.

Поради ЮНЕСКО з відкриття школи:

Координація: потрібно визначити, хто очолить керівництво після кризової ситуації в школі. Варто звернути увагу на такі питання:

- коли школа знову відкриється, за яких умов, та як інформувати учнів, батьків, учителів?

- як працювати в кризовій ситуації, щоб забезпечити плавний перехід від дистанційного навчання до навчання в класі?

- як реалізовувати управління школою, особливо в контексті взаємодії партнерів, наприклад, партнерство з приватним сектором, благодійними установами, як забезпечити участь громад та покращити підзвітність?

Планування: необхідно провести аналіз ситуації, щоб визначити вплив пандемії на освіту, наприклад, на здоров'я та безпеку учнів, втрати навчального часу, результати навчання, проблеми нерівного доступу до онлайн-навчання. Важливо підготувати плани на випадок надзвичайних ситуацій на шкільному, районному, регіональному та національному рівнях, включаючи визначення пріоритетів та розробку стратегій, моніторинг та фінансування. Основні дії для швидкої оцінки, представлені нижче.

- визначити стратегії та дії, як на національному, так і на шкільному рівнях, щоб пом'якшити вплив та усунути негайні прогалини, консультиуючись із зацікавленими сторонами в освіті та іншими відповідними секторами;

- забезпечити плавний перехід від платформ дистанційного навчання до навчання в класі;

- адаптувати навчальний план та умови навчання, щоб забезпечити досягнення ключових цілей навчання на навчальний рік та сприяти використанню більш практичних підходів до навчання (навчання на основі проєктів);

- запровадити цільові програми з прискореного навчання, виправлення, доповнення або скоротити навчальний період;

- адаптувати календар та контент іспитів оцінювання;

- забезпечити професійну підтримку вчителів, яким потрібно гнучко адаптувати свої методи навчання;

- визначити стратегії для подолання прогалин у навчанні, особливо серед уразливих груп, та зменшення нерівностей, які могли б бути створені під час карантину. Це може включати додаткові навчальні, репетиторські та позашкільні неформальні навчальні заходи.

Оцінювання. Швидка оцінка інфраструктури, людських, технічних та фінансових ресурсів; стан здоров'я, мотивацію педагогів.

- оцінити стан фізичного та психічного здоров'я педагогів. Передбачити перерозподіл навантаження у разі звільнення, оскільки вчителі можуть прийняти рішення покинути постраждалі райони;

- оцінити стан шкільної інфраструктури, включаючи потенційну потребу в реконструкційних роботах та ресурсах (дезінфекція);

- оцінити стан шкільного здоров'я: наявність санітарно-гігієнічних приміщень та медичне обладнання, термометрія;

- наявність та координація ресурсів та способів надання психосоціальної підтримки (лікарі, психологи, соціальні працівники, шкільні консультанти);

- пошук та розподіл продовольчих товарів для шкільних програм харчування [5; с. 27–35].

Керуючись «Положенням про організацію навчання підвищення кваліфікації у Тернопільському ОКІППО» у пункті 1.5. зазначено, що **пріоритетними напрямками для підвищення кваліфікації керівників та педагогічних працівників дошкільних та позашкільних навчальних закладів є:**

– підготовка нової генерації керівників навчальних закладів на засадах гуманізації та демократизації управління освітою;

– ознайомлення слухачів з інноваційними технологіями оцінювання та контролю;

– підготовка керівників до програмно-цільового управління;

– запровадження нової етики управлінської діяльності, що базується на принципах взаємоповаги, довіри, взаєморозуміння, позитивної мотивації;

- удосконалення професійних навичок ведення ділової документації, прозорості розробки, експертизи, апробації та затвердження нормативно-правових документів;
- ознайомлення слухачів із основами створення систем моніторингу ефективності управлінських рішень, їх впливу на якість освітніх послуг на всіх рівнях;
- підготовка керівників до організації експериментальної перевірки та експертизи освітніх інновацій;
- підготовка керівників до впровадження новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій в управлінні;
- відбір і методичне опрацювання сучасних наукових досягнень у галузі освіти та надання рекомендацій щодо їх трансформування в педагогічну практику навчальних закладів освіти;
- налагодження високопрофесійного науково-методичного, психолого-педагогічного, аналітичного, інформаційного супроводу для прийняття керівниками навчальних закладів освіти ефективних управлінських рішень.

Висновок. У зв'язку з вищевикладеним, важливо наголосити, що увесь науково-педагогічний, методичний потенціал та управлінці нашого інституту постійно здійснюють пошук інноваційного контенту, психолого-педагогічного інструментарію, різних засобів онлайн-спілкування задля підвищення рівня мотивації особистості педагога до своєї праці (професії), формування професійних компетентностей, а також здобуття успіху у форматі «учень–учитель–батьки–адміністрація закладу».

Література

1. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності / Освітній портал. URL: <http://www.osvita.org.ua/articles/30.html/>.
2. Дягло Н.В. Вікі-технології у сучасній освіті. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2009. №2. С. 30–31.
3. Євтушенко Н.В. Розвиток загальнокультурної компетенції вчителів-предметників засобами сервісів Web 2.0. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2010. № 7. С. 5–7.
4. Інновації в навчанні. Сучасна освіта. URL: [http://s-osvita.com.ua/content/view/569/268 /](http://s-osvita.com.ua/content/view/569/268/).
5. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2020: глобалізований простір інновацій: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 28 травня 2020 р. / НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України; за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ: Біла Церква, Авторитет, 2020. 444 с.